

dr Mariusz Leś

Koncepcje czasu w fantastyce

Seminarium dotyczyć będzie koncepcji czasu w fantastyce, przede wszystkim polskiej. Tematyka szczegółowa będzie obejmować, jak zakładam, następujące zagadnienia: dystans czasowy między naszym "teraz" a czasem fikcyjnym; nietypowe narracje skonstruowane wokół fantastycznych koncepcji czasu; podróże w czasie. Czekam też na Państwa pomysły. Serdecznie zapraszam.

dr Piotr Stasiewicz

Fantastyka wobec tradycji

Tematyka seminarium będzie koncentrować się wokół zjawisk związanych z interakcjami między współczesną fantastyką a innymi formami literatury. Wybrane przykłady zagadnień: epos i *fantasy* (J. R. R. Tolkien), *fantasy* i powieść historyczna (Glen Cook, George R. R. Martin, Guy Gavriel Kay, Andrzej Sapkowski), *retelling* i postmodernizm w fantastyce (Andrzej Sapkowski, Terry Pratchett, Marion Zimmer Bradley), *fantasy* i baśń (Andrzej Sapkowski, Gregory Maguire, Robin McKinley), *fantasy* i literatura dla młodzieży (J. K. Rowling, C. S. Lewis, Phillip Pullman), *fantasy* i historia alternatywna (Jacek Piekara, Susanna Clarke), *science fantasy* (Jarosław Grzędowicz, Jacek Dukaj).

dr Katarzyna Sawicka-Mierzyńska

Najnowsza literatura Podlasia w perspektywie „nowej humanistyki”

Przedmiotem seminarium będzie literacki obraz Podlasia zarysowany w tekstach powstałych po 1989 roku. Wspólnemu namysłowi poddamy dzieła różnych autorów, reprezentujące szeroki wachlarz gatunków, od reportażu po poezję. Wykorzystamy też najnowszą metodologię (kategorie auto/bio/geo/grafii, humanistyki usytuowanej, historii ratowniczej, narzędzia geopoetyki itd.), by pokazać wzajemne zdeterminowanie literatury i miejsca, sposób, w jaki się współkreują. Mile widziane będą ujęcia intersemiotyczne i interdyscyplinarne, łączące literaturę z innymi dziedzinami – teatrem, filmem, fotografią.

dr hab. Anna Nosek

Profil seminarium

Literatura dziecięca i młodzieżowa – twórcy, gatunki, motywy Twórczość dla dzieci na Podlasiu

Przykładowe kręgi tematyczne

1. Obrazy i symbolika zwierząt w literaturze dziecięcej.
2. Elementy komizmu we współczesnej poezji dla dzieci.
3. Współczesna literatura religijna dla dzieci.
4. Obrazy zagłady w literaturze dziecięcej.
5. Motyw kota we współczesnej literaturze dla dzieci na przykładzie wybranych utworów poetyckich i prozatorskich.
6. Przyroda w wybranych współczesnych utworach dla dzieci.
7. Baśnie polskie z XIX wieku
8. Obrazy starości w literaturze dla dzieci.
9. Obraz rodziny w powieściach dla dziewcząt (dziewiętnastowiecznych, lub współczesnych)
10. Obraz domu we współczesnej poezji dla dzieci.
11. Obraz matki we współczesnej poezji dla dzieci.
12. Problematyka twórczości poetyckiej Joanny Papuzińskiej dla młodego odbiorcy.
13. Joanna Papuzińska i jej proza dla dzieci.
14. Dziecko i jego światy w poezji przełomu XX i XXI wieku
15. Kołysanka – współcześni twórcy, motywy.
16. Bajkoterapia – o terapeutycznych walorach literatury dla dzieci.
17. Problemy młodzieży i ich odzwierciedlenie w literaturze dla młodego czytelnika.
18. Co i jak czytać dzieciom?. Współczesne formy poradnictwa czytelniczego (instytucje, nagrody literackie, poradniki, strony internetowe, serwisy informacyjne o literaturze dla dzieci, itp.).
19. Twórczość regionalna dla dzieci i młodzieży (przykładowe tematy):
 - a) Przyroda w twórczości Franciszka Kobryńczuka
 - b) Problematyka utworów Małgorzaty Szyszko-Kondej
 - c) Wiersze ortograficzne i logopedyczne. Twórczość Joanny Myślińskiej
 - d) Dziecko i jego problemy w twórczości Grzegorza Kasdepke
 - e) Klementyna Sołonowicz-Olbrychska i jej twórczość dla młodzieży
 - f) Obraz Puszczy Białowieskiej w literaturze dziecięcej
 - g) Baśnie regionalne
20. Inny temat, zaproponowany przez studenta

Serdecznie zapraszam!

dr Katarzyna Kościewicz

Wiek XIX między 1945 r. a współczesnością

Seminarium licencjackie poświęcone zostanie różnym wariantom obecności literatury dziewiętnastowiecznej w kulturze polskiej między rokiem 1945 a współczesnością.

Zachęcam Państwa do zainteresowania się następującymi zagadnieniami:

- **literatury pięknej:**
 - nawiązania do dzieł klasyków dziewiętnastowiecznych w literaturze współczesnej polskiej i obcej
- **kultury popularnej:**
 - różne formy obecności XIX wieku w kulturze współczesnej (komiksy, gry, muzyka, film, internet) będące świadectwem mody na dziewiętnastowieczność
- **edytorstwa:**
 - analiza edycji klasyków (opisy edycji, aparatu krytycznego, przedmów itp.)
 - edycje skażone przez działanie cenzury
- **repcji:**
 - odczytania klasyków po 1945 r.
 - świadectwa odbioru (krytyka literacka, literatura dokumentu osobistego itp.)
 - klasyka w szkole.

Zapraszam serdecznie

Katarzyna Kościewicz

prof. dr hab. Kamila Budrowska

„Literatura w PRL-u: władza – polityka – cenzura”

Zapraszam wszystkich studentów zainteresowanych politycznymi i socjologicznymi kontekstami funkcjonowania literatury w PRL-u do wzięcia udziału w uruchamianym właśnie seminarium magisterskim.

Lata 1944/45 – 1989/1990 słusznie cieszą się coraz większą popularnością wśród badaczy kultury i literatury polskiej. Po latach milczenia, czy nawet wstydliwego przemilczania, przyszedł dobry czas na to, by bez uprzedzeń i niechęci przyjrzeć się okresowi naznaczonemu brakiem pełnej wolności politycznej, a jednocześnie wieloma sukcesami społecznymi (powojenna odbudowa, rozwój miast, alfabetyzacja, upowszechnienie kultury i literatury, cywilizacyjny rozwój).

W PRL-u bujnie rozwijała się literatura, dość wspomnieć nazwiska takie, jak: Różewicz, Szymborska, Herbert, Lem, Świrszczyńska. Nie wszyscy przecież wyjechali na Zachód, nie wszyscy tworzyli w „drugim obiegu”. Wielu musiało, czy chciało zostać w kraju, publikować w obiegu legalnym (cenzurowanym) i razem ze społeczeństwem przeżywać zmienne i trudne koleje powojennej historii (stalinizm, „odwilż, wypadki marcowe, Grudzień 1970, stan wojenny, przełom 1989 r.). I w takim kontekście chciałabym zobaczyć polską literaturę współczesną – jako wypadkową działań pisarzy i władzy – w tym wielce opresyjnej cenzury.

Przykładowe tematy:

1. Propagandowy obraz Białegostoku (ew. innych miast) w literaturze lat 50.
2. Literatura dla dzieci w latach 40. lub 50. – „od Brzechwy do Musatowa”
3. Edytorskie i cenzuralne losy poszczególnych tekstów (na przykład tomików odsuniętej od druku w latach 50. Iłakowiczówny)
4. Edycje nieznanych utworów zatrzymanych w całości przez cenzurę (utwory już odnalezione przeze mnie w archiwum; temat szczególnie polecany specjalności edytorskiej)

Uwaga: istnieje możliwość sfinansowania z grantu krótkich wyjazdów na kwerendy do Biblioteki Narodowej lub Archiwum Akt Nowych w Warszawie (tematy związane z cenzurą lub edycje).

Zapraszam serdecznie

Kamila Budrowska

dr Joanna Szerszunowicz

Zakład Współczesnego Języka Polskiego

FILOLOGIA POLSKA, III ROK STUDIÓW STACJONARNYCH I STOPNIA

rok akademicki 2017/2018

Stany wyzwolone Ameryki – Luzjana, Beztraska, Masauciechs

Człowiek człowiekowi wilkiem, a kiwi kiwi kiwi.

dieta obrotowa – gdzie się człowiek nie obróci, tam coś zje

włoskie wino Menello Bianco, francuskie – Château de la Patique

BIA – Białystok i akalica, ZUS – zostaniesz ubogim starcem

Realizacje funkcji ludycznej

w różnych odmianach stylowych

Seminarium jest poświęcone realizacji funkcji ludycznej we współczesnym języku polskim, ze szczególnym uwzględnieniem gry słów i innych kreatywnych użyczeń języka w tekstach pochodzących z prasy, reklamy i Internetu. W ramach spotkań seminaryjnych będą opracowywane jej przejawy w różnych odmianach stylowych. W analizach mogą być również uwzględniane kulturowe aspekty badanych zjawisk.

Propozycje tematów, które mogą być realizowane w ramach seminarium:

- analiza modyfikacji stałych połączeń wyrazowych w sloganach reklamowych,
- humor w wybranych gatunkach internetowych (np. w demotywatorach),
- analiza gry słów w nagłówkach artykułów prasowych (np. jej funkcje w tytułach felietonów),
- badanie neologizmów o zabarwieniu żartobliwym i humorystycznym rozwiązań skrótowców.

Istnieje możliwość zgłoszenia własnej propozycji tematu.

dr hab. Danuta Zawadzka, prof. UwB

„Podróże w głąb czaszki”. Romantyczne rozpoznania natury ludzkiej.

Przedmiotem seminarium będą utwory romantyzmu polskiego i europejskiego związane z tematem (samo)poznania oraz jego granic. Literatura nowoczesna, jeśli wywodzić ją z oświecenia, mocno stawia problem podmiotu, lecz w I połowie XIX wieku odkrywa ona jednak nie tylko jego społeczną czy polityczną sprawczość, ale i egzystencjalną oraz psychologiczną przepastność. Mit Fausta, miłość, pamięć, szaleństwo, magnetyzm – oto przykłady romantycznych fascynacji naturą człowieka, którymi będziemy się zajmować na seminarium.

dr Katarzyna Sokołowska

Współczesny reportaż literacki

Seminarium licencjackie dotyczy współczesnego polskiego reportażu, wyróżniającego się walorami literackimi. Interesuje nas zakres problemowy wybranych reportaży wraz z ich stroną artystyczną, formą, za pomocą której osiągany jest efekt perswazyjny tekstu, ale także zaplanowane przez autora kodowanie lektury uniwersalnej, wychodzącej ponad doraźność stawianego w tekście problemu.

dr hab. prof. UwB Anna Wydrycka

Kreacje postaci kobiecych w literaturze pozytywizmu i modernizmu.

Bohaterki wymienionych epok charakteryzuje różnorodność i bogactwo ról społecznych. Od matek, kochanek i żon, przez emancypantki i buntowniczkę, po kreacje *femme fatale*, kobiet-modliszek, kobiet-wampirów, a także kobiety-dziecka. Podstawą analiz i interpretacji będą powieści, opowiadania, twórczość liryczna oraz utwory zaproponowane przez studentów. Serdecznie zapraszam!

dr Marcin Lul

PROZATORSKIE SILVA RERUM:

ARCHIWALIA, CURIOSA, REGIONALIA I INNE

Proponuję następujące kręgi zagadnień z zakresu historii literatury, edytorstwa i metodyki kształcenia literackiego:

- proza polska od XVIII wieku do współczesności, ze szczególnym uwzględnieniem autorów mniej znanych, zapomnianych, niedoczytanych
- relacja: autor – dzieło – czytelnicy w perspektywie XIX-wiecznej i współczesnej
- zwierciadła literatury: od realizmu do groteski
- tekst literacki jako narzędzie dydaktyki, propagandy, ideologii
- cywilizacyjne i kulturowe lęki, traumy, neurozy pisarzy, publicystów
- powieść-kalejdoskop, okno na świat, studium socjologiczne...
- formy „graniczne” w piśmiennictwie polskim XIX-XXI wieku: dziennik, autobiografia, list, pamiętnik, esej, reportaż...
- dziwolągi i hybrydy – światy przedstawione, postaci, gatunki...
- potoczne doświadczenie rzeczywistości, banał, stereotyp w powieści
- życie (nie)codzienne ludzi, przedmiotów, książek...
- tradycja XIX wieku we współczesnej powieści historycznej (Berent, Malewska, Terlecki, Rylski i inni)
- opis dzieła malarskiego w utworze literackim, czyli tzw. ekfrazja; literackie „przewodniki” po galeriach i muzeach
- troposfera powieści: biblioteka, artysta, literat, kolekcja, śmietnik, droga, podróż, granica, mapa, terytorium
- region w literaturze, literatura regionu, nowy regionalizm – m.in. doświadczenie pamięci wpisane w przestrzeń
- projekt edytorskiego opracowania tekstów prozatorskich z XIX wieku na podstawie pierwodruku i/lub wersji rękopiśmiennej
- reaktywacja prozy na lekcjach języka polskiego w szkole ponadgimnazjalnej (pomysły metodyczne, projekty edukacyjne itd.)

Zapraszam (stały termin spotkań do uzgodnienia). Lista tematów jest otwarta. Można będzie również zgłosić własne propozycje. W poprzednich latach pod moim kierunkiem powstały m. in. prace:

Historia „postępu uczuć niewieścich”. W kręgu twórczości Dominika Magnuszewskiego
[2017]

Opowiadania Placyda Jankowskiego. Projekt nowej edycji [2016]

Narracja regionalna w zbiorze Jana Barszczewskiego „Szlachcic Zawalnia, czyli Białoruś w fantastycznych opowiadaniach” [2014]

Podlascy magnaci w powieściach Józefa Ignacego Kraszewskiego „Na białym zamku” i „Grzechy hetmańskie” [2014]

„Miejsca autobiograficzne” Konwickiego. Wokół powieści „Bohiń” [2014]

Magiczne i antymagiczne w literaturze najnowszej dla dzieci i młodzieży („Harry Potter”, „Anhar” i inne) [2014]

„Rękopis znaleziony w Saragossie” Jana Potockiego wobec konwencji powieści gotyckiej [2012]

Romantyczne autokreacje w listach Zygmunta Krasińskiego i Juliusza Słowackiego do Joanny Bobrowej [2012]

Zaznaczam, że tematy większości wymienionych prac brały za punkt wyjścia własne pomysły i zainteresowania ich autorów.

dr hab. Marek Kochanowski

Tradycja i modernizacje tradycji w literaturze i kulturze XX i XXI wieku

Celem seminarium jest przedstawienie różnych efektów modernizacji tradycji polegających na jej intertekstualnym przekształcaniu w obrębie nowoczesnej kultury. Za interesujące uważam zwłaszcza zarówno przejawy nowoczesnego myślenia w twórczości wybitnych polskich pisarzy, np.: Bolesław Prus, Stefan Żeromski, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Stefan Grabiński, Marcin Świetlicki i inni, jak i ich badanie w innych formach kultury, chociażby dziennikarskich (reportaż), czy w wytworach kultury popularnej: komiksach, powieściach kryminalnych, piosenkach, itp.

dr Ewa Nofikow

Zabawa i literatura. Literackość - gra - karnawalizacja

Temat seminarium wiąże się z koncepcją literatury i literackości jako kulturowej zabawy opartej o reguły gry (konwencjami, stylami, chwytami literackimi). Autor i czytelnik są tu partnerami/rywalami. Zjawiskiem mieszczącym się w tym obszarze jest też karnawalizacja, pojęcie wypracowane przez M. Bachtina, wciąż wykorzystywane w badaniach literaturoznawczych. W tym kontekście ważne byłoby spojrzenie na literaturę jako kulturowe zjawisko performatywne, wypracowujące swoje własne reguły i ustanawiające specyficzną i momentalną rzeczywistość, w której możliwa jest łączność z czytelnikiem.

prof. zw. dr hab. Jarosław Ławski

Temat: Zagadnienia antropologiczne w literaturze od XIX do końca XX wieku

Proponuję następujące zagadnienia szczegółowe: gotycyzm, frenezja, groza, motywy kryminalne i sensacyjne w literaturze XIX wieku; człowiek wobec historii, antropologia inności, obcości, niewyraźnego; sacrum i profanum jako fenomeny ludzkiego świata zapisane w dziele literackim.

Mile widziane własne propozycje tematów prac magisterskich.

dr hab. Anna Janicka, seminarium:

Narodziny nowoczesnej świadomości. Literatura drugiej połowy XIX wieku.

Spotkania seminaryjne poświęcone będą tym zjawiskom literatury i kultury drugiej połowy XIX wieku, które zapisują i uwyrażniają narodziny nowoczesnej świadomości. Skupimy się więc na relacji pomiędzy tradycją a procesami modernizacyjnymi. Podstawowymi kategoriami dyscyplinującymi nasze myślenie będą kategorie "dziewiętnastowieczności" i "nowoczesności".

Dr Małgorzata Frąckiewicz

Seminarium licencjackie

FILOLOGIA POLSKA, III ROK STUDIÓW STACJONARNYCH I STOPNIA

rok akademicki 2017/2018

Polszczyzna i nazewnictwo Mazowsza i Podlasia

Seminarium jest poświęcone w szczególności zagadnieniom onomastycznym, badaniu i opisowi lokalnego nazewnictwa oraz mowie mieszkańców pogranicza mazowiecko-podlaskiego. Studentom chętnym podjąć pisanie pracy licencjackiej z językoznawstwa proponuję następujące obszary tematyczne:

- cechy języka mieszkańców miast, miasteczek i wsi regionu mazowiecko-podlaskiego (analiza na materiale własnym);
- mody imiennicze (np. imiona chrzestne dzieci urodzonych na początku XXI wieku w określonym środowisku);
- nazwiska (historyczne i współczesne) i przezwiska (różnych grup środowiskowych);
- szeroko rozumiane nazewnictwo miejskie (np. nazwy ulic, aptek, sklepów).

Dr hab. Elżbieta Konończuk, prof. UwB

Zakład Teorii i Antropologii Literatury

Temat: "Literatura i przestrzeń".

Literackie artykulacje doświadczenia przestrzeni: miejskiej, wiejskiej, konkretnych miejsc geograficznych, krajobrazów.